

Universitätsbibliothek Paderborn

Antidota Evangelica Contra Horvm Temporvm Hæreses

In Qvibvs Quatuor Euangeliorum illi textus explicantur, quibus vel hæretici
hodie (maximè Caluinus & Beza) ad sua dogmata propugnanda vti solent,
vel ad hæreticorum dogmata impugnanda Catholici vti possunt

Stapleton, Thomas

Lvgdvni, 1595

42. Pater, si vis, transfer calicem istum à me.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39463

doctissimum Bernardum sub nomine Canonistarum intellexans, Antichristi macipium vocat. Sensum eius allegoricum proteruum ludibriū verbi Dei, & sacrilegum Scripturæ contemptum nuncupat. Sed nullo arguento, ratione nulla allegoriam refutat. Ita conuictior maledicus, & impurus tabula, bacchari & furere nouit: solidis argumentis alicuius falsi conuincere non nouit. Tametsi autem allegoria minus propria & accommodata esset, non tamen qui ea legitimè vitu (nam ad rem ipsam quod attinet, Caluinisticus iam in Anglia clerus duplē iurisdictionem sine ullo scrupulo in magnō cum fastu retinet;) vel insultat Dei verbo, vel ludibrio eoque proteruo insultat, vel sanctilego contemptu sacra Dei oracula lacerat. Schemata hæc sunt spiritus maligni & mendacis qui in Caluino loquitur.

42. *Pater, si vis, transfer calicem istum à me.*

Qvia hic locus videbatur Ariani fauere, vt pote qui de morte imminente intelligatur, diuinitati Christi derogare videatur, & quia alioqui indignum videtur quod Christus mortem timuerit, quam haec tenet adisse vius est, sed & charitati eius in Deum detrahere putari possit, quum multi martyres ex maxima in Deum charitate mortem intrepide adierint, multi interpres, etiam veteres, non mortem temporalem imminuentem, sed aliud quidvis Christum hic deprecando exhorruisse docent: ut vel Apostolorum scandalum, vel Iudeæ flagitium, vel Iudæorum peccatum, vel persecutorum suorum poenas, vel denique suorum infirmitatem & dispersionem quia eos paruulos relinquebat, quæ omnia in huc locum Hilarius, Hieronymus, Ambrosius magis coniectando quam asserendo tradunt. Basilius futuræ plurimorum incredulitatē Christum deprecatus fuisse affirmat. Hæretici hodie & Caluinus maximè, ut doceant Christum non aliter descendisse ad inferos quam quod anima eius poenas infernales passionis suæ tempore subiret, totum hunc locum non de mortis temporalis timore, sed de mortis æterni horrore, summa cum impietate ac blasphemia exponunt. Ad illa verba, Cœpit panere & tædere & mæsus esse. Vnde (io Caluni inquit Caluinus) Christo mæror & anxietas & formido, nisi quæ Christum in morre tristius aliquid & magis horribile concepit quam doctrina parationē animæ & corporis? Et paulò post. Nō mortem horruit blasphema simpliciter quatenus traxit? est ē mūlo, sed quia formidabilem

In Matth.
26. ver. 37.
extra Eu-
nominium.

locum non de mortis temporalis timore, sed de mortis æterni horrore, summa cum impietate ac blasphemia exponunt. Ad illa verba, Cœpit panere & tædere & mæsus esse. Vnde (io Caluni inquit Caluinus) Christo mæror & anxietas & formido, nisi quæ Christum in morre tristius aliquid & magis horribile concepit quam doctrina parationē animæ & corporis? Et paulò post. Nō mortem horruit blasphema simpliciter quatenus traxit? est ē mūlo, sed quia formidabilem

tribunal illi erat ante oculos. Quare nihil mirum, si horribilis existij abyssus meu & anxietate duriter eum cruciavit. Rursum ad illa verba, *Tristis est anima mea usque ad mortem: Animum (inquit) filij Dei mors per se non cruciasset; nisi cum Dei iudicio sensisset sibi esse negotium.* Deinde ad hæc verba, *Pater, si vis, &c.* ita scribit. *Queritur quid orando Christus profecrit* Apostolus ad Hebr. 5. dicit exauditum fuisse à suo meu (sic enim legi vult, non pro sua reverentia) Id porrò non quadra-
ret, si mortem simpliciter timuisset Christus, quia ab ea libera-
tus non fuit. Vnde sequitur, grauioris mali timore ad deprecan-
dam mortem fuisse adactum. Nempe quum iram Dei sibi propo-
sitam videret, quatenus ad eius tribunal totius mundi peccatis
oneratus se sistebat, necesse illi fuit profundum mortis abyssum
exhorrescere. Hæc ille. Mox huius diri & insolui horroris cer-
tum argumentum fuisse ait sudorem Christi sanguinem, quem
statim Lucas cōmemorat. Si cui enim mortis timore hoc con-
tingat (ait Caluinus) pusillo ac muliebri eum animo esse dice-
mus. Hæc in hunc locum Caluinus. Sed in Instiut. sua lib. 2.
cap. 16. num. 10. & seqq. hanc suam blasphemiam luculentius
exponit. Ait enim hanc Christi in hotto tristitiam exordium
fuisse descensus eius ad inferos. Tunc enim cum inferorum
copijs & aterne mortis horrore consertis manibus luctatiū fuisse:
tunc diros in anima cruciatus damnavi ac perdidi hominis per-
tulisse: tunc pœnas omnes à damnatis expetendas Christum in
anima persoluisse, hoc uno excepto, quod non poterat in illi de-
tineri: tunc denique Christum orasse, non ut immunis esset à
morte, sed ne absorberetur ut peccator, quia formidabilem il-
lam abyssum sentiebat, se à Deo derelictum & alienatum esse,
omnia irati Dei signa experitus est, maledictionem & iram Dei
timuit, in quo timore diros & horribiles cruciatus perpessus
fuit, videns se ad tribunal Dei reum stare nostra causa. Hæc
sunt hoc loco Caluini & aliorum hæreticorum hodie blas-
phemiae. Ad quas refutandas tria sunt explicanda. Primum,
quid Christus timuerit & deprecatus fuerit: secundò quomo-
do: tertiò, quare.

Ad primum quod attinet, Christus propter solam mor-
tem temporalem imminentem mœitus fuit, patrem orauit,
in agonia factus sanguinem sudauit. De tristitia sua dixit
Christus: *Tristis est anima mea usque ad mortem, id est, ita*
*tristis, ut parum absit à morte, nempe de qua paulò ante di-
xerat. Filius hominis secundum quod definitum est vadit: ve-
rum tamen va homini illi per quem tradetur, scilicet ad morte*
tempo

Christus temporealem. Quid deprecatus fuerit, oratio ipsa loquitur
quid de- Transfer à me calicem istum. Nempe de quo postea dixit Pe-
precatus tro percutienti gladio. Calicem quem dedit mihi Pater, non vi
fuit. ut bibam illum? Deinde si Christus orans, Transfer à me ca-
Consequen- licem, intellexit iram & maledictionem Dei ne absorberet
tia horren- da, sed ne- vt peccator; tunc in verbis sequentibus, Non mea volunta-
cessaria ex fiat, sed tua, intelligendum est, voluntatem Dei patris fuisse.
Caluini Christumque ei sese conformasse, vt Christus maledictio-
doltrina. nem & iram Dei incurreret, eaque absorberetur vt peccator,
vt profundam mortis abyssum sentiret, vt damnati ac perdit
hominis cruciatu non solum exhorrisceret, sed etiam pat-
retur. Hæc enim omnia Christum & timuisse & deprecatum
fuisse Caluinus vult. Non nisi ergo mortem temporealem i-
muit, cāmque deprecatus est.

Quomodo Quod quomodo fecerit, nunc explicandum. Nempe vo-
Christus luntate naturali, nō deliberata. Habuit Christus affectus ho-
mortē de- manus & naturales, sed non vt nos inuoluntarios, aut quin-
precatur. tationem præuenirent, sed quos liberè in se suscepit quando
voluit & quantum voluit; quod multis verbis perspicue do-
cen: sancti Patres, Augustinus tract. 49. in Ioannem, & de ci-
uitate Dei lib. 14. cap. 9. Gregorius Moral. in Iob lib. . cap. 1
Hieron. in cap. 26. Matth. Sic de Christo dicitur Joan. II. 16
fremuit spiritu, & turbavit seipsum. Sic Christus hoc loco,
quia voluit, cœpit contristari & mestus esse: & morte immi-
nenti cum omnibus suis pœnis atque ignominiis ante oculos
suos liberè posita, naturaliter illam timeret, dolet, ac depreca-
tur: sed voluntate deliberata, quæ mortem illam cum omni-
bus suis circumstantiis (maximè respectu finis, quod esset
obedientiæ opus & redemptio mundi) proflus acceptauit.
Verba igitur illa, Pater mi transfer à me calicem istum, non
continent *votum abruptum & inconsideratum, & orationem*
non meditatam, vt impius Caluinus ad hæc verba scribit, sed
voces sunt voluntatis naturalis, quam hic Christus meditare
& liberè exercere voluit: idque has ob causas: primùm, vt in
parte quoque rationali nō solo corpore pro nobis patere
deinde vt suam tum in nos charitatem, tum in Patrem obe
dientiam clarius ostenderet. Nempe facta omnium & singu-
lorum quæ pati debuit apprehensione viuacissima & liberta-
ma, ex illa seipsum turbare, affligere, & usque ad sanguinas
guttas naturam commouere atque percussere voluit.

Cur mor-tem Chri-stus exhor-ruit. Cur autem morte ante oculos ad viuum postea tam vehementer eam exhorrisceret (quod tertio loco explicandum

diximus) multæ rationes affieri possunt. Quatuor adferit Cornelius Iansenius. Primam, passionis generalitatem, quia ab omni hominum genere & in omnibus corporis membris, & in omnibus quibus potest homo pati, passus est. 2. passionis genus & qualitatem, quæ erat crucifixio. 3. complexionis nobilitatem, quæ dolores omnes magis reddidit sensibiles. 4. doloris puritatem, omni videlicet consolatione spoliaram: quibus addi poslunt exactissima futurorum omnium dolorum scientia; item summa mortis indignitas, propter personæ suæ summam excellētiam, de qua Paulus dixit: *Recogitate Hebre. 12. eum qui talem sustinuit à peccatoribus aduersus semetipsum contradictionem;* deinde & summā persecutorum ingratitudo, quam ipse Christus considerans dixit: *Multa bona opera operatus sum inter vos, propter quod eorum vultis me interficere?* Hęc talia erant ut eorum viua & exacta consideratio sudorem sanguineum naturaliter elicere potuerint. Alius ille timor maledictionis & irae Dei quem blasphemè ponit Calvinus, in Christum caderem non potuit, dicente Propheta de Christo: *Prouidebam Dominum in conspectu meo semper: à dexteris est mihi, ne commouear.* Vide contra has Caluini blasphemias multò plura suprà ad Matth. cap. 27. vers. 46. & infrà ad Ioan. cap. 12. vers. 27.

IN LVCAE CAP. XXIII.

34. Pater, ignosce illis. Non enim sciunt quid faciunt.

DVITARI hęc potest, quomodo tanquam cāusam benignissimę suę intercessionis, crucifigentium ignorantiam ponat Christus. Nam Scribas & Pharisæos saltē ac Principes populi ex destinata misericordia, & vt Pilatus bene aduerterat, ex inuidia Christū ad crucifigendum postulasſe manifestē constat, ut propterea ignorantia, qua laborabant, ex malitia fuerit, & inexcusabilis. Obsecrati Iudei in malitia sua (ait B. Leo) in quod prorupissent Sermo. 15. facinus nesciebant. Atqui ignorantia tunc demum peccatum de passionē imminuit, & facilitatis causa esse paret, quando qui Domini. ex ignorantia peccans, si sciret veritatem, non peccaret. Talem autem fuisse Iudæorum crucifigentium Christum, Paulus manifestē affirmat dicens: *Si cognouissent, nunquam dominum gloriae crucifixissent.* Et Petrus non solum de vulgo, sed & de principibus Iudæorum qui Christum crucifixerunt, dixit: